

Iskate vam dati
nadalje in prostoro.

Issued daily except Sun-
days and holidays.

THE LIBRARY OF
UNIVERSITY OF
CHICAGO

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni
prostor:
3607 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
3607 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXII.

Črna številka
je 24.50

Founded as "Slovenski narodni glasnik" on February 28, 1910, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1917.

Chicago, Ill., petek, 19. aprila (April 19), 1929.

Subscription \$4.00
Yearly

STEV.—NUMBER 93

Approved for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Fašistovske mezde do- segle najnižjo točko

Znižati mezde še bolj v fašistovski Italiji, bi pomenilo umiranje delavcev lakote, ko delajo.

New York, N. Y. — Thomas DeFazio od Protifašistovske alijance Severne Amerike, meni, da reorganiziranje fašistovskih delavskih unij pomeni večje znižanje delavske mezd za delavce v Italiji.

Pa tudi brez reorganizacije so fašistovski sindikati popolno orodje, da so delavci pokorni in da molče, meni DeFazio. Vodilnih odbornikov fašistovskih sindikatov ne izvoli članstvo, ampak imenuje jih Mussolini ali pa njegovi zvesti pomočniki. Člani teh sindikatov nimajo pravice ziniti besedice, kadar se določajo mezd al razpravlja o delavnem času in razmerah v podjetju. Člani imajo molčati in o tem odločijo voditelji fašistovskih sindikatov in glave fašizma. Stavke so postavno prepovedane in delavci, ki bi se drznili stavkati, se lahko obsodijo v ječo od dveh do sedem let. Na stotine delavcev je bilo že obsojenih po tem razupitem zakonu. Milica je postreljala mirne stavkarje, ako se niso hitro pokorili v varnih kritjih. Dobri in zvesti voditelji delavskih strokovnih organizacij so bili pod fašistovskim režimom pomorjeni, ako se niso hitro z begom rešili v tujemstvo. Ali so pa bili vrženi v ječo ali poslani v prognanstvo v prisiljena bivališča. Fašistovska policija je mučila dva odbornika organizacije železničarjev tako silovito, da sta zorela. Viletemu po izbruhovih stavke po deset tisoč in več delavcev. Mussolinijeva želena meta je popolna blagoslovom je brezmočna, kadar zatuli vihar in trpljenje delavcev prikipi do vrhunce.

DeFazio izjavlja, da so pod fašistovskim režimom padle mezde tako nizke, da so zdaj najnižje v civiliziranem svetu. Italijanski delavci zaslužijo komaj polovico tega, kar zaslužijo delavci v Nemčiji, komaj tretjino tega kot britski in petino tega kot ameriški delavci. Izračuni rokodelci zaslužijo komaj 75 odstotkov, kar je uradno priznana kot eksistenčni minimum. Neizračunani delavci in težaki po komaj zaslužijo petdeset odstotkov od eksistenčnega minimuma.

Priganjske metode v italijanski industriji se izvajajo le na račun delavskih mišic in živcev. Prav malo izboljšanih strojev je bilo postavljenih v tovarnah Italije. Delavci se prisilijo da morajo delati hitreje in urneje, pa če so stroji prav pokvarjeni. Med njimi vohunari armada predelavcev, lizunov, vohunov tiholazcev, da ne kršijo delavne reda. Tisti, ki se pregreše zoper fašistovski delavni red, pa morajo plačati težke denarne globe.

Armada brezposelnih delavcev narašča v Italiji. Leta 1928 je bilo v Italiji 439,211 brezposelnih delavcev. Fašisti trdijo, da se je število brezposelnih znatno, da prikrivajo svojo nezmožnost, ampak listi kot "Manchester Guardian" in "London Financial Times" poročajo nasprotno. Ta lista izjavljata, da je več kot pol milijona delavcev brez dela v Italiji. Prav majhno število teh brezposelnih delavcev prejema nizko brezposelno podporo, ki znese od 2 do 3 1/2 nc na teden, ali od 11 do 19 centov na dan. To podporo bi morala plačevati italijanska fašistovska vlada za prve tri mesece.

Ko se je meza znižala v letu 1928, je bilo celo preveč tajnika fašistovskih delavskih sindikatov Rossoniju, da je to znižanje mezd kritičiral, rekoč: "Nemozde si je domisljati, da se delavske mezde lahko potisejo do bolj nizol. Te so že zdaj tako nizke, da delavci komaj krijejo svoje največje potrebe. Nemozde je naviti mezde še bolj nizol." Toda Mussolini in italijanski podjetniki se niso zado-

Republikanska zaščita ta privatne policije

Odlaganje predlog za omejitve moči železarske in premogovniške policije, je vzbudilo duhove.

Pittsburgh, Pa. — Vzbujenje duhov zaradi odlaganja predloga za omejitve moči železarske in premogovniške policije se je zrazilo v masnem shodu, ki se ga je udeležilo nad sedem sto oseb. To je bil odgovor profesionalnim političarjem republikanske stranke, ki bi radi potlačili predloge v državni legislaturi za modifikiranje sistema železarske in premogovniške policije.

Ti profesionalni političarji so naleteli na odpor, o kakršnem še sanjali niso. Vsi trije pittsburski dnevniki, podružnica Unije za ameriške civilne svobodščine, Civilni klub, borza, demokratična organizacija okraja Allegheny in druge organizacije so se pridružili protestu.

Rev. Albert B. Day je naglasil na shodu: "Ako se država odpove izvrševati policijsko oblast in podeli to oblast komu drugemu, tedaj preneha biti država, kajti ona stoji pred svetom kot prevarantka svojega lastnega ljudstva." Dekan Percy Kammmerer je dejal, da čaka, da sliši koga zagovarjati in braniti železarsko in premogovniško policijo. Rev. James R. Cox je dolžil mr. Mellona, Martina in Grundyja, da žele ubiti predlogo.

Shod je sprejel resolucijo, ki se jevalja za sedanje predloge za omejitve moči privatne policije in da se končno popolnoma opusti.

PROHIBICIONSKI OBDOJENI V ZAPOR.

Ubili so nekega farmarja pri navalu suhačev na kotlečke.

Paducah, Ky., 18. apr. — Roy W. Miller, Jim Fox in Clarence Gossett, bivši prohibicionisti, agentje, so bili včeraj obsojeni na dve leti zapora vsak radi umora farmarja Frank Searsa, ki se jim je zoperstavil, ko so agentje navali na njegovo farmo.

Obravnava proti agentom se je vršila na zveznem sodišču v Hopkinsu. Obtoženci so trdili, da so ustrelili Searsa, ker jim je grozil z revolverjem, toda izpovedi priča do dokazale, da je bil umor izvršen brez vsake provokacije. Searsa je le zahteval, pa če so stroji prav pokvarjeni. Med njimi vohunari armada predelavcev, lizunov, vohunov tiholazcev, da ne kršijo delavne reda. Tisti, ki se pregreše zoper fašistovski delavni red, pa morajo plačati težke denarne globe.

Madžarska reakcija se boji volilk.

Budapešta, 18. apr. — Ogrska zbornica je včeraj zavrgla predlogo za žensko volilno pravico pri občinskih volitvah. Govorniki, ki so pobijali to pravico, so poudarjali, da ženska "spada v kuhinjo in cerkev."

Letalska nesreča.

Davenport, Ia., 18. apr. — Robert Heitler, poštni letalec, se je včeraj ubil v bližini tukajšnjega letališča, ko je v višine dva tisoč čevljev padel na zemljo. Vzrok nesreče je bil pokvarjen motor.

voljeni s to izjavo ali s starofašistovsko unijo, ki ni mogla preprečiti delavskega godrnjanja zaradi nizkih mezd, kadar so zborovali fašistovski sindikati. Odstranili so Rossonija iz fašistovskih sindikatov in mu postljali drugje mehko fašistovsko ležišče. Nove unije bodo bolje kontrolirale svoje članstvo. Zato so Mussolini in drugi žegnani in nežegnani oberfašisti odločili, da se fašistovske unije popolnoma reorganizirajo.

Očenizma proti pro- hibiciji se nadaljuje

Wisconsinaka nižja zbornica vrgla suhaški zakon v koš. Illinoiska zbornica odredila preiskavo suhaškega umora v Aurori.

Madison, Wis. — Nižja zbornica legislature v Wisconsinu je 17. t. m. izvršila nalogo, katero ji je poverilo ljudstvo pri splošnem glasovanju 2. aprila, ko je odglasovalo z večino 150,000 glasov za razveljavljenje državnega prohibicijskega zakona. Zbornica je s 56 glasovi proti 33 odpravila omenjeni zakon brez vsakih ceremonij. Predloga gre zdaj v senat, ki nedvomno izvrši isto.

Predloga se glasi, da državni aparat prohibicije preneha eksistirati, toda stare določbe, ki so veljale pred prohibicijo, glede kronične pijanosti in varovanja mladine pred prodajalci piščač ostanejo še v veljavi. Dalje je dana pravica posameznim občinam, da lahko obdrže prohibicijo, če hočejo, kjer je večina za to.

Springfield, Ill. — Illinoiska nižja zbornica je 17. t. m. sklenila z 81 glasovi proti 50c, da zbornična komisija sedmih poslanecev preišče afero prohibicijskega umora v Aurori, kjer je deputirani Roy Smith ustrelil Lillian De Kingovo radi galone vina v hiši. Pred glasovanjem je bila ostra debata, med katero so padale srdite besede na račun oblastnikov v okraju Kane.

Med debato je bilo slišati grozjono, da bo sodnik Newhall v Aurori obtožen in poslanec McCaskrin je celo rekel, da "je še čas, da nekaj sodnikov obsodimo." Te besede so izvale burčenjave na galeriji. Poslanci so tudi kritizirali koronarsko poroto, ki je priporočila, da se morilec De Kingove obtoži samo uboja. Poslanec Mc Grady je rekel, da Roy Smith mora biti obtožen umora prve vrste in električni stol je zanj primerna kazen.

Tudi Norveška odrekla zavešču Trockiju

Delavska stranka kritizira shlep vlade.

Oslo, Norveška, 8. apr. — Norveška vlada je včeraj zavrgla prošnjo delavske stranke, da povabi Leona Trockija, naj se nastani na Norveškem. Vlada je odgovorila, da se mara komplikacij, ki lahko pridejo prvič radi Trockijevih političnih načel in drugič radi eventualnih napadov na njegovo življenje.

Delavski vodja Schefro je izjavil, da je bojazan za Trockijevo varnost neumnost in stvar predloži parlamentu.

Natezanje v Parizu radi repara- cij.

Pariz, 18. apr. — Pogajanja na konferenci za revizijo vojnih in reparacijskih dolgov se še vedno vlečejo. Kakor poročajo, so Nemci in zavezniški še poldrugo milijardo dolarjev narazen. Zavezniški pravijo, da Nemčija mora plačati najmanj deset in pol milijarde dolarjev. Od te vsote gre nekaj čez šest milijard Združenim državam za vojna posojila, ostale tri milijarde si pa razdele zavezniški kot vojno odškodnino. Stevilke, ki so bile sprejete pred desetimi leti, so zdaj zelo znižane. Jugoslavija, Portugalska in Grška dobe le 250 milijonov dolarjev skupaj namesto pričakovanih 780 milijonov.

Dve osebi utonili.

Baltimore, Md., 18. apr. — Nevitt Muir in Jean Bertell sta včeraj utonila, ko se je prevrnila motorni čoln, s katerimi sta hitela na pomoč moštvo ladje, ki se je potavljala v tukajšnjem zalivu. Moštvo ladje se je rešilo na druge čolne, ki so tudi prihitali na pomoč, ko so opazovali nevarnost, da se ladja potopi.

TUJI KAPITALISTI OSVAJAJO MEHIKO

V Združene države se izvažajo veličnoma le sirovine.

Washington, D. C. (F. P.) — Mehiki delavci producirajo največ sirovin za ameriške korporacije, ki zopet porabijo te sirovine za izdelovanje dovršenih produktov. Ameriški kapitalisti niso zainteresirani, da se v Mehiki zgradi tovarne, ker jim mehiki zakoni za zaščito delavcev niso všeči. Dodaj so ameriški kapitalisti napravili prav malo poskusov za razvoj mehiske industrije. Zadovoljni so, da dobe iz Mehike sirovine po nizki ceni. Iz teh sirovin se producirajo produkti, ki se potem izvažajo kot ameriški produkti.

Ameriški komercialni departament poroča o tem v svojem poročilu o industrijskem razvoju Mehike. Trgovski departament naglašja, da tvori tovarniška industrija prav majhen del gospodarskega življenja v Mehiki. Iz Mehike se izvažajo sirovine, ki jih producirajo ekstraktivne industrije.

Poročilo pravi, da tvorijo izvozno blago deset sirovin, ki se izvažajo. Te so: srebro, sirov petrolej, svinec, kurivno olje, zink, predvilo in konoplje, baker, kava, in sirov bombaž. Ti produkti tvorijo 82 odstotkov mehiskega izvoza. Deset glavnih produktov, ki tvorijo uvoz, so: Stroji, železo in jeklo, bombaž, tekstilno blago, avti, mast, kemikalije, pšena, stavlinski železo, zlato in srebro v palicah in mineralno olje.

Statistika ljudskega štetja pokazuje, da le 27 odstotkov mehiskega ljudstva biva v mestih in v njih, ki štejejo več kot 4000 prebivalcev. Mezde so nizke. Delavci zaslužijo povprečno okoli 65 centov na uro pri osemurnem delu. Najvišje mezde so v Dolnji Kaliforniji, najnižje pa v državi Jalisco. V glavnem mestu znajo povprečni zaslužek po 60 centov na uro.

Mehiška vlada ima določen program za razvoj industrije.

V industriji je naloženo največ tujemanskega kapitala. Naslednja tablica nam pokazuje, kako je kapital naložen po narodnostih v mehikih tovarnah.

Kapital vložen v mehikih tovarnah	Vredn.	V odst.
Mehiški	\$49,000,078	33.5%
Kanaški	42,753,329	29.7
Združeni držav.	35,808,046	17.3
Angleški	13,860,963	9.7
Francoski	11,704,474	8.1
Španski	8,008,006	5.5
Nemški	974,061	0.6
Drugi	44,369,876	30.4

Skupaj... \$206,483,723 100.0%

V tekstilni industriji, ki izdeluje ceneje tekstile iz bombaža, je zaposlenih petdeset tisoč delavcev. To industrijo kontrolirajo britski, francoski in španski interesi. Čevljarstvo industrijo kontrolirajo mehiki, britski in ameriški interesi. Zaposlenih je nekaj nad deset tisoč delavcev. Mehiki, španski in francoski kapital je naložen v pivovarstvih in žganjarnah. Zaposlenih je šest tisoč delavcev. V tobačni industriji dela pet tisoč delavcev in kontrolirajo jo francoski, mehiki, španski in ameriški interesi. V ostalih industrijah je zaposlenih manjše število delavcev. Po poročilu trgovskega departamenta je produktivnost tako nizka, da so produktivni stroški vzile nizki mezd. Dostikrat višji kot v Združenih državah. Ampak tehnični poduk in moderni stroji izboljšujejo produktivnost posebno v čevljarstvu, pivovarstvu, tekstilni in tobačni industriji.

Nud boj v kongresu radi farmskega mazila

Nasprotniki Hooverjevega načrta mobilizirajo farmarske organizacije.

Washington, D. C. — Debata o predlogi farmske odpomoci se je začela v četrtek v spodnji kongresni zbornici. Medtem pa se v senatu kuha opozila proti tej predlogi. Senatorji, ki niso zadovoljni s priporočili predsednika Hooverja, bodo skušali originalni načrt amandirati. Na svoji strani imajo mnoge farmarske organizacije, ki so tuji razočarani glede Hooverjeve poslanice.

Senatni agrarni odsek tudi namerava narediti nekatere spremembe v predlogi, ki jo je sestavil agrarni odsek nižje zbornice. Farmarske organizacije zahtevajo večji vladni farmaki odbor, ugodnejše pogoje posojil, garancije glede cen in druge stvari, na katere je Hoover pozabil v svoji poslanici.

Žalostno razmoro

Okrajna bolnišnica v Chicagu odklonila čez 80,000 bolnikov v zadnjem letu.

Chicago. — 128,861 oseb je v letu 1928 prošlo za zdravljenje v brezplačni okrajni bolnišnici, a samo 47,753 je bilo sprejetih; 81,108 je bilo odklonjenih. Tako poroča oskrbnik javne bolnišnice, Michael Zimmer.

Zimmer navaja razne vzroke odklonitve. Na temelju določb se sprejemajo le taki bolniki, ki dokažejo, da so takorekoč berači, ljudje brez dohodkov in brez denarja. Kdor ima zaslužek, pa naj bo še tako majhen, nima vstopa v javno bolnišnico. To je glavni vzrok, da je bilo brez masega dve tretjini prosičev odklonjenih.

Te številke so značilne z ozirom na sedanji spor med zdravniškim v Chicagu. Dr. Louis E. Schmidt, specialist za spolne bolezni, je bil izključen iz zdravniške organizacije, ker vodi posebno brezplačno kliniko za one arednejalne reveže, ki niso absolutni berači, ne premorejo pa toliko, da bi si privoščili luksuz privatnih zdravnikov in bolnišnic, ki računajo toliko, da pride človeku slabo — in mora biti bolan že radi računa. Klinika Public Health Institute se vzdržuje s prispevki bogatinov. Zdravniška organizacija bi rada uničila to kliniko, češ, da odjemlje privatnim zdravnikom kruh.

Zimmer je indirektno udaril po zdravniškem trustu, ko je objavil gornje poročilo. Čez 80,000 bolnikov je bilo izpuščenih o deruhom, če niso hoteli viseti med življenjem in smrtjo brez zdravniške pomoči.

Mehiški federalci čistijo Sonoro.

Mexico City, 18. apr. — Mehiske vladne čete stoji danes na dveh frontah na meji države Sonore, kjer se še drži general Escobar, vodja revolte, a petica-mi svojih vstašev. Zvezni general Almanzan je čopel s svojo armado v Casas Grandes na vzhodni strani Sonore in general Cardenas je prekorajl mejo z južne strani. Escobarjeva "armada" se je pretvorila v bande guerilleov, ki zdaj terorizirajo mesta in farme.

Velik požar.

Chicago. — V sredo večer je nastal ogenj v stanovanjski hiši, 629 Cornelia ave., ki je napravil škodo za deset tisoč dolarjev. V stanovanju je živelo šest družin, ki so bile v nevarnosti, da zgore, dokler niso dospeli gasilci in jih z velikim naporom spravili na varno. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Slepar obsojen v zapor.

Superior, Wis. — Ames Emerald je bil v sredo na tukajšnjem okrožnem sodišču obsojen na deset let zapora, ker je prodajal strankam ničvredne delnice in jih tako osleparil za več tisoč dolarjev.

ZLO PRIVATNE LASTNINE PARNIKOV

Kaj se brigajo profitarji za varnost potnikov.

New York, N. Y. — Tvrdka Chapman & Co. je kupila ameriško parobrodno črto za skledo leče. Ta kompanija bo že akrebla, da bodo pomorščaki in javnost, ki investira, plačali za privilegij privatnega lastništva.

Izdan je bil še ukaz, da se odslavi tri sto pomorskih delavcev na šest velikih ladjah, ki so v transatlantiški službi. Drugi se bodo prignali bolj k delu, ne da bi se jim povzela zaslužek. William L. Barker, podpredsednik kompanije, je še naznanil da bo na Leviathanu, ladji, ki odrine 60,000 ton vode, odslavilo sto pomorških delavcev. Ta ladja je bila vzeta Nemcem takoj v začetku vojne. Temu je dodal, da je prostor, ki je bil na razpolago tem sto pomorskim delavcem, tam, kjer se zdaj najbolj zahteva za potnike.

Bunker ceni, da bo samo na tej ladji prihranil devet tisoč dolarjev mesečno, na vseh ladjah pa pet in trideset tisoč dolarjev.

Ravno ob tem času pa nanašajo lastniki, da imajo na prodaj za petnajst milijonov dolarjev prednostnih delnic ljudstvu, ki ima denar za investiranje denarja. Ta delnice ne bodo imele glasu, da bi skupilek za te delnice skoraj popolnoma krili kupno ceno, za katero so bile ladje prodane. Ampak tvrdka Chapman & Co. je v resnici takoj plačala samo štiri milijone dolarjev v gotovini. Tvrdka bo plačevala še nadaljnjih dvajset milijonov dolarjev v petnajset letnih obrokih. Plačevati bo pričela še leta 1930 in obresti bo plačala samo po 4.25 od sto.

Tvrdka Chapman & Co. bo popolnoma kontrolirala to parobrodno črto, ker lastuje 2,000,000 delnic brez par vrednosti in ki ne predstavljajo izdatkov tvrdke v gotovini.

NESREČA NA KRIŽIŠČU.

Ena oseba ubita, dve ranjeni.

Chicago. — Paul Tominička, star 35 let, je bil v sredo ubit, dve drugi osebi, ki sta se vozili s njim, sta pa bili ranjeni, ko je vlak Illinois Central železnice zadrl v njih avtomobil na križišču na Perry in 121 cesti. Na križišču ni bilo ob času nesreče čuvalja, da bi opozoril voznika avta na bližajoči se vlak. Oblasti so uvedle preiskavo.

Darrow pobija cenzuro knjig.

Boston, Mass. — Clarence Darrow, ki pomaga zagovarjati pred sodiščem v Bostonu založnika Donalds S. Friedeja iz New Yorka, kateri je založil Dreiserjevo dramo "An American Tragedy", ki je prepovedana v Bostonu, kot nemoralna, je v sredo v sodni dvorani pričel eno celo dejanje te drame. Pri tem je Darrow s žgočim sarkazmom bical policijsko cenzuro knjig v Bostonu. Dreiserjevo delo se bavi z nezakonako materijo, ki si je odpravila plod.

Milijon dolarjev čaka Chaplina.

Los Angeles, Cal. — Charlie Chaplin, filmski komik, je prejel ponudbo milijon dolarjev, če prične s mesec dni glavno vlogo v novem filmu družbe Cruze Productions. Ponudba se glasi, da mu izplačajo milijon dolarjev v naprej za štiri tedne dela, če sprejme. Komik se še ni odločil, če sprejme ali ne.

Žrtve avtomobilov.

Chicago. — V sredo so bile nadaljne tri osebe ubite na enakih ulicah v kolizijah z avtomobili, šest drugih pa je bilo ranjenih. Število žrtv avtomobilskih nezgod v tem letu do danes v okraju Cook je naraslo na 204.

Sevjetski razorožili- veni načrt pokopan

Francoski in Japonci pobijali projekt, Američani in Angličani so pa molčali.

Zeneva, 18. apr. — Pripravljena komisija razorožitvene konference je danes zavrgla drugi razorožitveni načrt Sovjetske Rusije kot "utopijo". Načrt je določal, da se armade, bojne mornarice in zračne sile vseh velisil takoj znižajo za polovico, oborožene sile manjših dežel za tretjino in one najmanjših dežel za četrtino, nakar se postopno znižujejo ostale armade in sile.

Eksekutiva socialistične delavske internacionale je apelirala na konferenco, da ne sme zavreči sovjetskega načrta, razen če sama pripravi boljši načrt.

Francoski in japonski delegat sta odprto nastopila proti sovjetskemu načrtu, češ, da je izguba časa, če se o tem razpravlja. Ameriški delegat Gibson in angleški delegat Cusheaden sta ves čas molčala in se prezirljivo posmehovala. Večina drugih je tudi molčala. Predsednik konference Loudon je hotel včeraj trikrat dati načrt na glasovanje, toda prvič so glasovanje preprečili Nemci, ki so hoteli, da se o stvari dalje razpravlja; drugo glasovanje so odgodeli Turki s istim namenom, tretjič je pa sovjetski delegat Litvinov sam preprečil glasovanje, ko je predlagal, da komisija najprvo glasuje o glavnih točkah načrta.

Litvinov je ponovno zagovarjal načrt v dolgem govoru in dokazoval, da je to edina efektivna pot do razoroženja. Delegatje so mu dali svobodno besedo kolikor je hotel, toda na vsi njegova izvajanja so trdovratno molčali.

Na dnevnem redu je še prejšnji angleško-francoski načrt.

Sovjetki obdolženi špionaže v Angliji

Tajnosti britanske mornarice prodane Japoncem. — Londonski policijski uradniki v službi boljševikov.

London, 18. apr. — Kurja polit je obšla burbančno javnost v Angliji, ko se je včeraj izvedelo, da sta dva visoka uradnika v posebnem detektivskem oddelku v Scotland Yardu (glavni stan tajne angleške policije) prodala tajne načrte angleške bojne sile Japoncem in da sta redno pobijala v Moskvo vse informacije o aktivnostih angleške vlade napram sovjedom.

Obtožba se glasi, da sta neki detektivski inspektor in sarjent prodala Japoncem tajne načrte glede mornarične baze v Singaporu. Ti načrti so prišli v roke tudi načelnikom ameriške mornarice. Nadalje sta informirala sovjete o vsakem koraku, ki ga je pripravljala angleška torijska vlada proti Rusiji.

Drzni roparji.

New York City, 18. apr. — Petvu napadlo voznika avta in polibanditov je včeraj ob belem dnevu, ki je strahla vsoto \$38,329, ki je bila namenjena za izplačilo delavcem pri Bell Telephone Co. Med banditi in policajem je nastala bitka na revolverje, v kateri so bili policaj in dva bandita ranjena, toda banditom se je vseeno posrečil beg z avtomobilom in plenom v varno zavetje.

Nova transportna zveza s letali.

Milwaukee, Wis. — V par mesecih se odpre nova zračna transportna zveza med mestom in Detroitom. Zračna pot bo držala nad Michiganskim jezerom in aeroplani jo bodo lahko preleteli v štirih urah, kar je polovica krajša pot med tema dvema mestoma, kot je sedanja, ki je šla čez Chicago.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodnina: Zedinjene države (izven Chicago): \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta; Chicago in Cileo \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta; in za tucenstvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2557-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

133

Datum v oglepaju n. pr. (March 31-1925) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da va mje s tem dnevom potekla narodnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

NEPOPOLNA STATISTIKA.

Gospod Trunk pojde mogoče še dalje, kot povprečni delavec, pa reče, taki članki so demagogični in urednik jih piše, da napolni z njimi prostor v listu. "Permejš, ali je Trunk 'sfiks' urednika Prosvete," reče oni, ki ni sebi še nikdar zastavil resno vprašanja, zakaj živi na svetu, ali zakaj se človeštvo deli v današnjih dneh v dva razreda: v posedujočega in v neposedujočega. Zakaj so na svetu siromaki in bogatini?

Namen človeškega življenja res ni samo zaradi tega, da človek pase svoj trebuh. Ako bi bil to namen in cilj človeškega življenja, bi bil človek podoben navadni živali, ki je zadovoljna, ako se nasiti in sledi svojemu naravnemu nagonu. Seveda med ljudmi so tudi izjeme, a te so tako redke, da potrdijo pravilo. Človek potrebuje za svoje življenje, da je zadovoljen, to, kar imenujemo kulturne pridobitve in je z njimi v tesni zvezi. Ampak človek, ki ima prazen želodec, prazen želodec, ne obleke, da ga varuje pred mrazom, ne strehe nad sabo, da ga ščiti pred vremenskimi izpremembami, ne uživa kulturnih pridobitev, ker nima sredstev, da jih uživa. Znanost je za njega mrtva stvar, topla obleka po zimi tuja reč, noč ob viharjem vremenu nekaj strašnega in demonskega, poslušanje umetnega petja v opernih gledališčih nekaj nedosežnega, športne igre ob prostem času dolgočasna reč, ker mu kruli prazen želodec in ga opominja, da že ni več kot 24 ur imel grizljiva v ustih, čitanje dobrih časnikov in knjig potrata časa, ker mora loviti groš, da bo deležen drugih stvari, ki so zanj in po njegovi sodbi veliko bolj važne, kot pa čitanje. Revščina ubija v človeku vsako misel na tako življenje, ki povzdiguje človeka visoko nad navadno žival. In glavni vzrok človeške revščine in bede je v današnjem gospodarskem sistemu blagovne produkcije in distribucije. Ne vera sama, ne gojitev telovadbe, petja, spoznavanje narave, ne gojenje dramatike in drugih umetnosti ne bo samonasebi dvignilo človeštva na višjo moralno in etično stopnico, pa tudi ne bo ustvarilo takih življenjskih razmer, da bo življenje za vse ljudi ali saj za ogromno večino ljudi imelo vrednost in da se bo ljudem izplačalo živeti na svetu. Življenje, kakršno je danes, ni vredno za milijone in milijone ljudi niti piškavega oreha. Oropani so vseh gmotnih življenjskih sredstev, kulturne pridobitve so jim tuja in nepoznana reč, ker nimajo sredstev, da so jih deležni ali je pa posedujoči razred skrbel, da so ostali v duševni temi, ker ima od tega dobiček. Prijetno je za delavca, ki si lahko nabavi znanstvenih knjig, iz katerih se uči spoznavati verske blodnje in zmote. Ali te knjige nimajo vrednosti za onega, ki si jih nabavi ne more. Saj imamo javne knjižnice, poreče marsikdo. Tam se lahko izposodijo knjige, ki jih želi čitati ukažljen človek. Kdor hoče čitati dobre znanstvene knjige, mora predvsem razumeti enega svetovnih jezikov. Delavec pride navadno od dela tako izmučen domov, da je zanj muka, ako mora po delopustu napraviti še pot v javno knjižnico, pa tudi izposojevanje knjig iz javnih knjižnic je zvezano s takimi težkočami, da si jih ne more izposoditi človek, ki je gospodarsko na dnu.

Vse te neprilike v človeškem življenju izvirajo za človeka, ki ne pripada k posedujočemu razredu, iz krivičnega kapitalističnega sistema blagovne produkcije in distribucije. Kadar spoznamo izvor vsega zla, tedaj je dolžnost, da ta izvor tudi odpravimo in človeški družbi damo gospodarsko podlago, da se človeštvo lahko dvigne moralno, etično in kulturno na višjo stopnico. Ako članki prikazujejo nepopolne statistične podatke v pravi svetlobi, tedaj spodbujajo čitatele, da zahtevajo kot državljani, da se taka nepopolna statistika ne priobčuje od strani vladnih agencij, ampak da te vladne agencije priobčujejo tako statistiko, ki ne koristi samo enemu razredu, ki živi v državi, ampak vsem državljanom. Taki članki pa ne spodbujajo samo članov socialističnih klubov za razmišljanje, ampak člane vseh društev, tudi kulturnih in gospodarskih, ako so ti člani delavci, da razmišljajo o tem, kako gospodarstvo človeške družbe postaviti na boljše podlago, da se človeštvo dvigne kulturno, moralno in etično.

Socializem ni političen nauk, ampak je gospodarski. Socialistična stranka ga je sprejela v svoj program kot zahtevo za preureditev gospodarstva v človeški družbi, ker je pametno urejeno gospodarstvo podlaga vsega lepega, dobrega in koristnega v človeški družbi in ker je socialistična stranka bila prva, ki je spoznala to neprecenljivo vrednost tega nauka za vso človeško družbo.

Obogatimo svoje znanje z gospodarskim naukom o enakopravnosti ljudi do sadov človeškega dela, pa bomo delali za kulturno, moralno in etično povzdigo vsega človeštva. Podlago je treba zgraditi prvo, po tem se gradi šele poslopje.

GLASOVI IZ NASELBIN

Trunk in "Nekomu" v A. S.

Terre Haute, Ind. — Pred kratkim sem čital odgovor g. Trunka, v katerem pravi, da mu je nekdo pisal anonimno pismo. Pisec da ga vprašuje, kakšna je človeška duša in kje v telesu se nahaja. Seveda mu g. Trunk ni pojasnil, izvzemši s par klevetami. Na tako pismo tudi ni vredno odgovarjati, saj se g. Trunka lahko javno vpraša, ne samo kakšna in kje stane človeška duša, ampak tudi kaj je duša.

Duh, zrak, ki ga človek dobi takoj po rojstvu, ali je to duša? Nekaj ga dobi še prej, ali tista duša je materna; če mati umre, umre tudi duša. Človeško telo je pa podobno stroju; če se stroju kaj pokvari, prestane pravilno delovati; če se polomi, pa popolnoma obstoji. Tako je pri človeku. Če nima zdrava pljuča, srce in sapnik, težko diha in mu prerokujejo, da bo kmalu šel tja, kjer ni muh. Kadar neha dihati, je vse končano. Nihče ne ve kaj je po smrti.

Že v prvem razredu ljudske šole so nam — in jim še — zabijali v glavo šest "resnic," katere mora vsak verjeti, če hoče priti v nebesa. Torej mora. Če bi to začeli učiti ko človek pride k pameti, tedaj bi ne bilo toliko vernikov, ker bi vprašali za dokaz. Vprašanje je, ali oni, ki vtepajo otrokom v glave te stvari, verujejo v posmrtno življenje? Mislilam da, ali oni, ki lahko verujejo, ampak verjeti še ni vedeti. Po dokazu mi ni treba iti daleč.

Dne 8. aprila je v Terrellu, Texas, rev. James Roberts, baptistični pridigar, odsekal svoji čeni glavo. Ali tak človek veruje v posmrtno življenje, kakor druge uči in straši z ognjem? Morda bo kdo ugovarjal, češ, da ta ni bil katoličan. Kaj pa rev. Hans Schmidt, ki je z deli telesa svoje ljubice (kuharice), ki jo je raztelesil, krmlil rabe in ribe v Hudson reki? On je bil katoliški duhovnik. In če bi mu ne bili takrat prišli na sled, bi bil še danes ugleden svetilnik, da, mogoče bi bil postal še celo kardinal, kajti čim večji grešnik je, tem bolj vpije proti grehu.

Koliko mladih deklet in žen izgine brez vsakega sledu. Vse pripisati duhovnom bi ne bilo pošteno. Ampak Schmidt je dokazal, da so tudi dušni pastirji vsega zmožni.

Nekje v državi Ohio je pred kratkim neka žena ustrelila župnika (ime sem pozabil), star je bil 34 let. O tem umoru bomo še čitili, ker obravnava še ni vršila. Kot je ona izpovedala sodniku, ga je ubila zato, ker je ta svetilnik mož njeno hčerko spolno zlorabil. Po narodnosti, kot pišejo listi, sta bila oba Italijana. — Nedavno tega smo čitali, da so v Mariboru obsodili na tri mesece ječe rev. Klobaso, ker je onečasil mlade deklice. Če bi bil jaz sodnik, bi dobil malo več, da bi nikdar več ne imel prilike kaj silnega početi. Ker so v naši stari domovini v strahu pred takimi "svetimi" možmi, je Klobaso dobil tako malo kazen.

Tudi ta dva sta dokazala, da sta rečta pod kožo. Čudno, da ni "A. S." ki stika za novicami "krišem sveta," nič poročal o tem? — Amen.

Rekel sem že, da ne bom več odgovarjal nekemu izjavcu, ki kar naprej laže, vlad česar se tudi ne podpiše. Ta velika "pokora" se celo pači ime poštenega moža Ivana Moleka. Da, sedaj je še pesnik postal in je v "A. S." priobčil tole "pesmico": "Mica, zakaj lažeš se na ves glas, da te sirota čuje cela vas? Kaj pravi, da avto 'maš, ko pa še karjole ni. Povej (ali si ti ali Volek) kdo izmed vaju je tega kosa ustrelil? Nekdo iz T. R."

— Ni-li lepa? Učil se je iz poezij Simona Gregoričiča, in kakor vidite, ga še celo prekaša. Jaz sem mu v mojem odgovoru (ker mi je očital pijančevanje) rekel, da je on tisti, ki se je vsled vinskih duhov drezal z drugim avtom, zakaj je moral plačevati in svojo "Lizo" je imel razbito, kar ni zanikal, dočim se jaz vozim že 11 let, pa se mi ni še kaj takega pripetilo. Nisem omenil ne avta, ne motorja, zato sem tudi popravil, očitno pa je, da "Nekdo" ni popravka čital.

Torej, veliki Lažnjivi Ključek, kdo strelja kozo in kozlice, ti ali jaz? Saj nisem več v West Virginijah gospodovih, da me nihče ne pozna. Motorno kolo, ki ga imam sedaj, je Harley-Davidsonovega sistema. Imel sem že tri, da bi se pa s tem hvalil, bi bilo neumno, ker vem, da pamet in znanje se ne kupi z dolarji in ne z avti ali motorciklji, niti ne s kakšno zlato verigo čes prasa. Vse to poseduje lahko vsak idiot.

Ker sem omenil znanje, ni treba misliti, da se hočem s tem pohvaliti. Ne. Prav dobro vem kaj je prav in kaj ni. Človek zna dovolj kadar umrje. Hvali se pa "Nekdo" s tem, ko očita in kaže na druge, da ni nimajo. Ker je Prosveto opustil, mu priporočam, da se nanjo ponovno naroči, pa naj napiše kaj boljše kot jaz, zelo mu bom hvaležen — ne pa zaganjati se v človeka kakor to dela popadljiv kuže. Sedaj je "Nekdo" vprašal uredništvo "A. S.", če mu bo priobčilo, kaj, bomo že videli. Uredništvo mu že "verjame," da je tako.

"Mica," Zagar.

Odmev s koncerta.

Strabane, Pa. — Dne 7. aprila je posetil našo naselbino naš znanli solist Anton Subelj. Njegov koncert je sijajno uspel od dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Sublja je predstavil rojak John Koklič in množica ga je navdušeno pozdravila. Na klavir je Sublja spremljala Miss Catharine Munnell. Povec je bil izredno dobro razpoložen in to je izrazil pri vseh nastopih.

In naša mladina? Je kar strmel ko je slišala slovensko pesem v tako lepem tonu proizvajano. Solist Subelj je to tako opazil in jim je opetovano metal poljube v pozdrav.

Mislilam, da ni nikomur žal tega prekrasnega koncerta in nikomur ne bo šel iz spomina. Bilo je par ur pravega veselja kot malo kdaj, kajti naš vrli pevec nas je trenutno povzdignil v rodne kraje in dal znanost, da poseduje naš narod tako lepe pesmi. Sem so prišli poslušati Sublja rojaki celo iz Girarda, in Nilesa, O. — Dne 21. aprila koncertira Subelj v naselbini Library, Pa. Rojaki, nikar ne zamudite te prilike, ker zadovoljstvo vam je jamčeno. Zato pa na veselo avdijenje 21. aprila! —

John Troha.

Javna zahvala SNPJ.

Meadow Lands, Pa. — Ni moja navada oglašati se v javnosti, toda izredne razmere in čut, da je to moja dolžnost, mi vlevajo, da napišem par vrstic.

Ne bom opisovala kritičnih delavskih razmer, ne hvalila naporenost naselbine, niti drugih stvari, katerih bi ne mogla opisati, četudi bi porabila vse kolone Prosvete tega tedna, ampak želim se zahvaliti v mojem imenu in v imenu mojih otrok za skrb, trud in seveda za finančno pomoč, ki nam jo je dala SNPJ potom društva št. 259 SNPJ in SSPJ potom društva 113 v skoro dveletni boleznini smrti mojega moža Franka Peterneila.

Marsikdo je že poskusil kaj se pravi imeti bolnika pri hiši par tednov, mogoče par mesecev, imeti neozdravljivega bolnika par let je pa znano samo onim, kateri so to že skusili. Že prej začasa boleznin pokojnika, če v večji meri se pa danes zavedam, kaj bi naša družina storila, ako bi se ne bil pokojnik oklenil podpornih društev ko je bil še v mladeniških letih čvrst in zdrav.

Hvala SNPJ za vestno in točno izplačilo bolniške podpore in posmrtnine. Res, da so bili tu in tam mali nesporazumi in drugje težkoče, kar pa ni bila krivda jednotlivih pravil, pač pa izredne razmere, ki so vladale v premožarskih naselbinah zadnjih par let. Čitatelem Prosvete in drugim rojakom pa svetujem, naj se odložijo dobrih podpor in organizacij, če dokler so zdravi, kajti nihče ne ve ne ure ne dneva; SNPJ pa vem, da bo rastle, dokler bo spoštovala svojo bratsko dolžnost, tako kakor jo je vršila za svojim pokojnim bratom in mojim možem Frank Peterneilom.

Ivana Peterneil, članica društva št. 259 SNPJ.

Konferenca JSZ 28. aprila.

Moore Run, Pa. — Konferenca Izobraževalne akcije JSZ s shodom se bo vršila v nedeljo 28. aprila v Slovenskem domu v Pittsburghu, Pa. Pričetek konference točno ob 10. dopoldne, shod pa je sklican za drugo uro popoldne.

Ker bo na konferenci precej važnih stvari v rešitev in na shodu bodo nastopili pionirji JSZ, govorniki v slovenskem in angleškem jeziku, je važno za vse okoliške rojake, da se udeležijo obeh. V angleščini bo govoril sodrug L. Shulman, organizator soc. stranke. On je dober govornik ter nam bo gotovo kaj zanimivega povedal. Nikar ne zamudite.

Klubi JSZ in društva pri Izobraževalni akciji so prošeni, da pošljejo svoje zastopnike na konferenco in shod, posebno se vabi naše mladeniče, ki so zmožni angleščine, ker priliko bodo imeli slišati dobrega govornika. Ob tej priliki bo nastopilo tudi pevsko društvo "Prekeren" iz Pittsburgha. Ta zbor je dobro poznan iz prejšnjih nastopov.

Na avdijenje 28. aprila!

Jacob Ambrožič, taj. konference.

Izredna seja.

Meadow Lands, Pa. — Članstvo tukajšnjega dramskega kluba se poziva, da se udeležijo izredne seje dne 24. aprila, pričetek točno ob 7. zvečer v prostorih brata Martinčiča.

Prošla redna klubova seja je sklenila, da se ponudi priliko onim, ki še niso člani, da sedaj lahko pristopijo, ker je pristopnina prosta. Redne seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu.

Pozdravi!

Frank Ferlich, predsednik.

Clean-up Week.

Chicago, Ill. — Official clean-up week in Chicago extends through the last week in April and the first week in May. Over 1,200 pupils of the Eli Whitney grammar school, 2315 So. Komensky avenue, are beginning their advance campaign on dirt. Pupil of this school won shields in two previous campaigns and expects to win another. In promoting this year's drive, Harry Tate, the principal, has encouraged the use of form letters, posters and "before and after pictures."

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Livingston, Ill. — A. W. — O zadevi, ki jo Vi omenjate, smo na široko preiskovali, dobili pa nismo nič pozitivnega o katastrofi, v kateri je bil baže prizadet tudi neki rojak. — Pozdravi!

Rock Springs, Wyo. — P. G. — Ako Vaša hčerka se ni dopolnila 21. leta starosti in je bila rojena v Združenih državah, tedaj ima odprto pot v Ameriko, ne glede na to koliko je bila stara ko je pod 21. letom odpotovala v staro domovino. — Pozdravi!

Ivan Molek:

OPAZOVANJA

"Izvirni greh."

Stara religiozna dogma, ki se je pred tisočletji pritepla iz Azije, uč, da se človek že rodi s grehom. Oče in mati naredita greh, ker sta oče in mati, in za ta greh je otrok odgovoren. K sreči ta bedastost izgine, oziroma ostaja brez pomena.

Bolj ukoreninjena je socialna dogma, ki zahteva, da so starši odgovorni za zločine svojih otrok. Te dni je šolska oblast v Chicagu velela aretirati 56 staršev zaradi tega, ker njihovi otroci ponočijejo, divjajo naokrog v avtomobilih in pijejo šnops. Dvaintrideset roditeljev je bilo denarno kaznovanih in neki oče ter neka druga mati sta bila poslana v zapor.

Uhugi ljudje! Trpeti morajo za razmere, ki so delo anarhičnih družbe same in nad katerimi nimajo nobene kontrole. Solarčiki in solarice dandanes pijejo v velikem številu ne glede na to, če starši pijejo ali ne. Solški direktor pravi, da bodoča generacija bo imela opraviti z novo boleznijo: "munšajnska subnormalnost". Za to bolezen naj se direktor zahvali — prohibiciji. Ako more, naj zapre v ječo suhaške fanatike; ne pa staršev, ki nimajo nobene besede pri tem.

Lepe so te razmere! Roditelji so odgovorni! Kdo pa je odgovoren za roditelje? Kdo se briga, da so roditelji sploh sposobni za učitelje in vzgojitelje? Ali naj oče in mati zaprejo otroke v sobo, ko sta iz šole dom? In kako naj oče, ki je na delu in mati, ki je morda tudi

Padanje priseljevanja

Pregled podatkov o priseljevanju tekom prvih osmih mesecev tekočega fiskalnega leta (t. j. od 1. julija 1928 do 28. februarja 1929) izkazuje manjše število priseljenec kot v istih mesecih prejšnjega fiskalnega leta. Znižanje imigracije znaša 10.3 odst.

Imigracija iz Evrope je znatno se za 2.4 odst. manj. Zlasti Nemčija in Irski sta poslali manj priseljenec kot leto poprej. Največ je padlo priseljevanje iz Kanade, Mehike in drugih nekotnih dežel — za 20% manj.

Tekom omenjenih osmih mesecev je prišlo v Združene države vsega skupaj 182,767 inozemskih priseljenec. Približno polovico teh, 91,641, tvorijo oni, ki spadajo pod kvoto; 67,777 ali 37 odst. je bilo rojenih v nekotnih deželah, zlasti v Kanadi in Mehiki; 19,655 ali 11 odst. je bilo izvenkvotnih sorodnikov ameriških državljanov. Ostala 2 odst. — ali 3694 — so bili drugi inozemci, ki jim zakon dovoljuje prihod izven kvote.

Istočasno je bilo pripuščeni 131,531 inozemskih nepriseljenec. Od teh 53.1 odst. so bili priseljenec na povratku iz oblika v inozemstvu in 43.4 inozemci, ki so prišli začasno. Ostali 3.5 odst. so bili zastopniki inozemskih vlad, dijaki itd.

Razmeroma je manj kvotnih priseljenec prišlo kot v prejšnjem letu. Tekom prvih osmih mesecev fiskalnega leta 1929 je prišlo 91,641 kvotnih priseljenec. V isti dobi fiskalnega leta 1928 jih je bilo 98,718, t. j. 1927 pa 108,347 in l. 1926 — 97,829.

Po narodnosti je bilo od 182,767 pripuščeni priseljenec: 34,677 Nemcev, 29,796 Mehikancev, 19,728 Angležev, 19,117 Ircev, 14,063 Škotov, 11,673 Skandinavcev (Danev, Norvežanov in Švedov), 12,093 Italijancev, 16,792 Francozov, 7975 Židov, 2559 Poljakov, 1745 Slovencev, 921 Čehov, 916 Madjarov, 875 Rusov itd. — Iz Jugoslavije je bilo pripuščeni 960 priseljenec.

12,486 inozemcev je bilo izključenih. Skoraj dve tretjini istih je bilo ustavljenih na mejnih priseljeniških postajah ob kanadski meji in bili so po narodnosti večinoma Nemci, Angleži, Poljaki, Slovaki, Irci in Škoti, po označenem redu. Te iste iste dobe je bilo 7706 inozemcev, tukaj naseljenih, deportiranih v inozemstvo.

FLIS.

Ga. Lovšetova in —ameriško-slovensko časopisje

Ljubljana, 2. apr. — Gospa Lovšetova, koncertna pevka, se je vrnila s svoje koncertne turneje po Ameriki domov v Ljubljano. Tu so jo razumljivo pozdravili novinarji, da jim pove svoje vtise z ameriške poti. Povedala je, da je imela od oktobra, ko je dospela v Ameriko, 22 samostojnih koncertov v raznih mestih Severne Amerike, kjer žive Slovenci, za kar ji je dobila mnogo pevakemu nastopu. Na vprašanje: Kakšne vtise ste odnesli po svojih nastopih in kakšen je bil vobče sprejem od strani naših tamonjnih rojakov? — je ga. Lovšetova odgovorila:

"Ti vtisi so najsvetlejša točka v mojih spominih. Ze iz vsega početka so mi prišli vsi krogi zelo prijazno in odkritosrečno naproti, vlic temu, da so bili nekateri nezaupni. . . . Kljub tem 'najsvetlejši točki' v njenih spominih in kljub dejstvu, da so vsi krogi ali gospe Lovšetovi na roko, prav nič ne pominja gospe Lovšetova, da ne bi malo pozneje udarila po slo-

zemci, ki so prišli začasno. Ostali 3.5 odst. so bili zastopniki inozemskih vlad, dijaki itd.

Razmeroma je manj kvotnih priseljenec prišlo kot v prejšnjem letu. Tekom prvih osmih mesecev fiskalnega leta 1929 je prišlo 91,641 kvotnih priseljenec. V isti dobi fiskalnega leta 1928 jih je bilo 98,718, l. 1927 pa 108,347 in l. 1926 — 97,829.

Po narodnosti je bilo od 182,767 pripuščeni priseljenec: 34,677 Nemcev, 29,796 Mehikancev, 19,728 Angležev, 19,117 Ircev, 14,063 Škotov, 11,673 Skandinavcev (Danev, Norvežanov in Švedov), 12,093 Italijancev, 16,792 Francozov, 7975 Židov, 2559 Poljakov, 1745 Slovencev, 921 Čehov, 916 Madjarov, 875 Rusov itd. — Iz Jugoslavije je bilo pripuščeni 960 priseljenec.

12,486 inozemcev je bilo izključenih. Skoraj dve tretjini istih je bilo ustavljenih na mejnih priseljeniških postajah ob kanadski meji in bili so po narodnosti večinoma Nemci, Angleži, Poljaki, Slovaki, Irci in Škoti, po označenem redu. Te iste iste dobe je bilo 7706 inozemcev, tukaj naseljenih, deportiranih v inozemstvo.

Razmeroma je manj kvotnih priseljenec prišlo kot v prejšnjem letu. Tekom prvih osmih mesecev fiskalnega leta 1929 je prišlo 91,641 kvotnih priseljenec. V isti dobi fiskalnega leta 1928 jih je bilo 98,718, t. j. 1927 pa 108,347 in l. 1926 — 97,829.

Po narodnosti je bilo od 182,767 pripuščeni priseljenec: 34,677 Nemcev, 29,796 Mehikancev, 19,728 Angležev, 19,117 Ircev, 14,063 Škotov, 11,673 Skandinavcev (Danev, Norvežanov in Švedov), 12,093 Italijancev, 16,792 Francozov, 7975 Židov, 2559 Poljakov, 1745 Slovencev, 921 Čehov, 916 Madjarov, 875 Rusov itd. — Iz Jugoslavije je bilo pripuščeni 960 priseljenec.

12,486 inozemcev je bilo izključenih. Skoraj dve tretjini istih je bilo ustavljenih na mejnih priseljeniških postajah ob kanadski meji in bili so po narodnosti večinoma Nemci, Angleži, Poljaki, Slovaki, Irci in Škoti, po označenem redu. Te iste iste dobe je bilo 7706 inozemcev, tukaj naseljenih, deportiranih v inozemstvo.

"Ti vtisi so najsvetlejša točka v mojih spominih. Ze iz vsega početka so mi prišli vsi krogi zelo prijazno in odkritosrečno naproti, vlic temu, da so bili nekateri nezaupni. . . . Kljub tem 'najsvetlejši točki' v njenih spominih in kljub dejstvu, da so vsi krogi ali gospe Lovšetovi na roko, prav nič ne pominja gospe Lovšetova, da ne bi malo pozneje udarila po slo-

(Dalje na 3. strani.)

Razprave o pravilih S. N. P. J.

Glavnjaka (zapori) obogatila :

skimi prostori, na podstrešju
van krma in sploh vse, kar je
mogel oguenj zajeti. Ostalo je le
nekaj ruševin. Precej obilna
družina je brez obleke in denar
ja, ki so si ga otroci trdo pri
služili. Pri govedo so rešili. En
prašič pa se je tako opeknel, da
ga je bilo treba takoj zaklati.
Pri reševanju se je hudo ožga
domači sin. Požar je povzročil
premočna kurjava za velikonoč
no peko.

Smrtina kosa. — Po dolgi bo
lezni je umrl v Kamniku Kare
Skala, trgovec in posestnik.
V Zelezniških je umrla v 62. letu
starosti Tilka Demarjeva, po
sestnica in trgovka. Pokojnica
je bila hčerka pokojnega naduč
telja v Cerkljah pri Kranju
Vavkena, znanega boreca za uč
eljske stanovske pravice.

mogel praviti v kako službo, ker je bil slabega zdravja in ker tudi drugače ni našel nikjer obzanka. France je živel večino ma od dobrih ljudi. Ko je izgubil starše, ni imel več pravega doma. Njegovo glavno zavetišče in prenočišče je bilo, dokler je še obratovala steklarna — v "šir-
leku". Ko je steklarna usta-

spal. Zaspal je za vedno; zadušil ga je ogljikov oksid, ki se pri novozalažanih pečeh močno razširja. Ko so zjutraj delavci prišli na delo, so ga klicali, a se jim ni odzval. Bil je že ves trd.

Oče: "Ja; to je lepo in resnično."
"A ti si mi rekel, da bom šel s tabo v cirkus, če bom priden."

vilih? Vse ko je neokretnih in neprimernih kozlov, več je zanimanja: to se opazi tudi v Molekovih "Opuzvanjih." Mogoče, da boš rekel, dragi sobrat, da to pa še ni resnica. Mogoče, da ni pri vseh čitateljih, a upam, da je pri večini.

javnih solah na zapadu kot v Zli Whitney in drugih se pričeli e snažiti stranske ulice. Pri tem naženju je potrebno, da sodelujejo tudi hišni gospodarji, da bo lelo točno in temeljito izvršeno.

